

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Om Kæmpevise-Bogen, en Stemme mod Hr. Levins, Hr. Liebenbergs o. s. v.

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Om Kæmpevise-Bogen, en Stemme mod Hr. Levins, Hr. Liebenbergs o. s. v.", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1847_898-intro-shoot-idm78.pdf (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Værkets anledning

Med den lille pjece *Om Kæmpeviser-Bogen, en Stemme mod Hr. Levins, Hr. Liebenbergs o. s. v. går N.F.S. Grundtvig* ind i den såkaldte folkevisestrud på sin søn Svend Grundtvigs side. Som allerede titlen angiver, skyder Grundtvig især efter udgiveren (og digteren) Frederik Ludvig Liebenberg og den stridbare litterat og sprogmand Israel Salomon Levin. Disse to havde protesteret mod sønnens (som Grundtvig konsekvent benævner ved døbeformen Svenn) udgivelsesplaner, der blev understøttet af Samfundet til den danske Literaturs Fremme.

Folkevisestrudens kronologi

I kronologisk orden ser en oversigt over vigtige punkter i folkevisestrud og dens forløbere således ud. For en nærmere gennemgang henvises til Petersen 1905, især s. 76 f.

- 1842-1846 Svend Grundtvig oversætter og udgiver en tobindssamling med titlen, *Engelske og Skotske Folkeviser, fordanskede af Svenn Grundtvig*.
8. december 1843 Sammen med Christian S. Ley udsender Svend Grundtvig et opråb til hele den danske befolkning i *Dansk Folkeblad* nr. 45 om at indsende viser til Samfundet til den danske Literaturs Fremme (herefter Samfundet).
- december 1843 - januar 1844 Svend Grundtvig kommer med første udspil til en folkeviseudgave, artiklen "Om en ny Udgave af Danmarks Kæmpeviser" i *Dansk Folkeblad*.
- 1846 Bestyrelsen i Samfundet accepterer Svend Grundtvigs udkast til en stor, samlet folkeviseudgave.
- februar 1847 Svend Grundtvig udgiver *Plan til en ny Udgave af Danmarks gamle Folkeviser* (herefter *Planen*). Den ledsages af en prøve på "Harpens Kraft", som kun Samfundet modtager.
- marts 1847 *Planen* genoptrykkes med tre viser.
- september 1847 Svend Grundtvig udgiver *Prøve paa en ny Udgave af Danmarks gamle Folkeviser for Samfundet til den danske Literaturs Fremme* (herefter *Prøven*).
20. september 1847 Israel Levin offentliggør artiklen "Plan og Prøve af en ny Udgave af Danmarks gamle Folkeviser for Samfundet til den danske Literaturs Fremme, ved Svend Grundtvig" i *Fædrelandet*.
28. september 1847 F.L. Liebenberg offentliggør artiklen "Et Par yderligere Bemærkninger om den bebudede nye Udgave af de gl. Folkeviser" i *Berlingske Tidende*.
- o. 16. oktober 1847 Grundtvig udgiver *Danske Kæmpeviser til Skole-Brug udvalgte og tillæmpede af Nik. Fred. Sev. Grundtvig*.
- oktober 1847 Christian Molbech udgiver *En Betænkning over den bebudede nye Udgave af en Material-Samling af Danmarks gamle Folkeviser*.
23. oktober 1847 *Om Kæmpeviser-Bogen, en Stemme mod Hr. Levins, Hr. Liebenbergs o.s.v. af Nik. Fred. Sev. Grundtvig* udkommer.
- december 1847 *Planen* og *Prøven* trykkes i udvidet skikkelse.
- december 1847 Molbech udgiver et hæfte med 14 folkeviser: *Et hundrede udvalgte Danske Folkeviser, hidtil utrykte, samlede og udgivne af C. Molbech*. Der kom ikke flere hæfter.
- januar 1848 N.M. Petersen udgiver *Om udgivelsen af kæmpeviserne*. Heri kritiserer han bl.a. Molbechs sproghistorisk ukorrekte moderniseringer i folkeviseudgaven fra december 1847.
- januar 1848 Molbech udgiver *Om de gamle danske Folkevisers Beskaffenhed og Forhold, deres Skikkelse i Haandskrifterne og trykte Udgaver, og om Grundsætningerne for deres Udgivelse*.
- januar 1848 Svend Grundtvig svarer med *Etatsraad Molbech og Kæmpeviserne, et Stridsskrift af Svend Grundtvig*.
- januar 1848 Molbech fortsætter kritikken af Svend Grundtvig med *Kritiske Bemærkninger og Resultater, angaaende den Grundtvigske Udgave, Materialsamling og Kildesamling af gamle danske Folkeviser* (dateret 18. januar 1848).

Især Levins kritik gik på, at udgaven kun ville blive en materialesamling, og at de gamle adelsdamers folkevisehåndskrifter (fra perioden ca. 1550-1750) var så fulde af 'stavefejl' og andre forsyndelser mod

korrekt dansk sprogbrug, at deres viseoptegnelser umuligt kunne vedkomme en større offentlighed. Levin havde året forinden udtalt sig meget ophedet om netop den danske retskrivning (Levin 1846).

Alt, hvad der er, og alt, som det er

Svend Grundtvig ønskede at udgive alle de danske folkeviser med samtlige varianter. For ham var udgaven således først og fremmest en kildesamling. Og en "Kildesamlings første Princip er at give *alt hvad der er*, og at dette her bør følges, har jeg alt stræbt at vise. At give *alt som det er*, er dens næste Grundsætning" (Grundtvig 1847c, s. 33).

Liebenberg og Levin ønskede derimod, hvad de kaldte en kritisk udgave, der bragte en slags idealformer af de enkelte folkeviser sammen med et mindre variantapparat. Dette skal ses i modsætning til den planlagte udgave, der for dem kun var en uredigeret samling, hvoraf de to tredjedele var uden værdi. Og det var netop dette, N.F.S. Grundtvig kritiserede. Han nægtede simpelthen at forstå, hvordan de to herrer (og Christian Molbech med) kunne udtale sig om det store materiale, som de ikke engang selv havde set.